

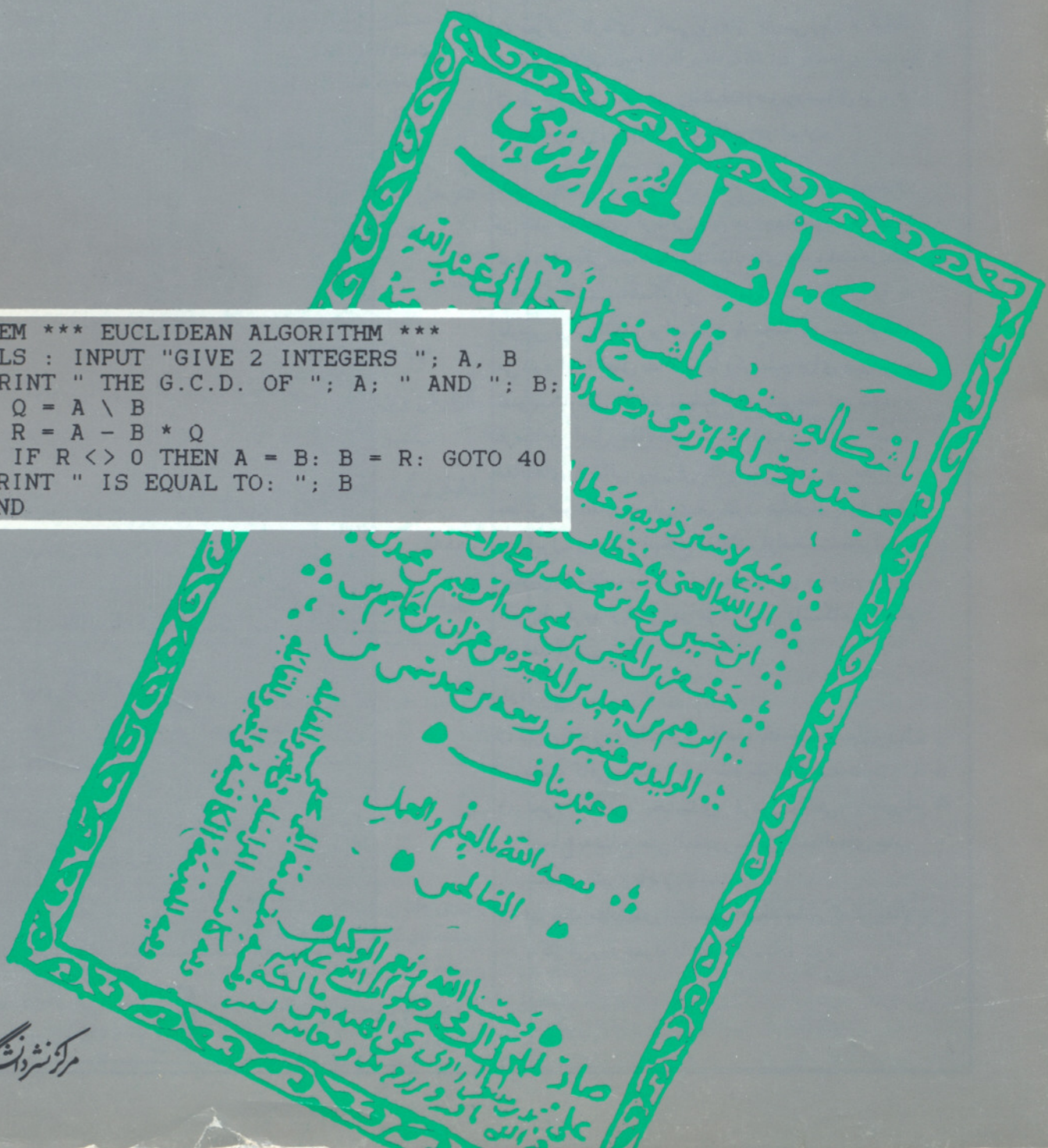
سپیدی

سال ۱، شماره ۳، آذر ۱۳۶۷

```

10 REM *** EUCLIDEAN ALGORITHM ***
20 CLS : INPUT "GIVE 2 INTEGERS "; A, B
30 PRINT " THE G.C.D. OF "; A; " AND "; B;
40   Q = A \ B
50   R = A - B * Q
60   IF R <> 0 THEN A = B: B = R: GOTO 40
70 PRINT " IS EQUAL TO: "; B
80 END

```


مرکز نشر دانشگاه

فهرست

دیدگاه

- ۱۵۴ جذب استاد
 ۱۵۵ نظرخواهی: نظام آموزشی دوره کارشناسی ریاضی در ایران

مقاله‌ها

- ۱۶۳ چشم اندازی از نظریه گرافها مهدی بهزاد
 ۱۷۲ الگوریتم در ریاضیات جدید و علم کامپیوتر داندل کتوت
 ۱۸۳ دو مصاحبه
 ۱۸۹ نخستین ۵۰ میلیون عدد اول دان زاگیر
 ۲۰۰ ماهیت تفکر ریاضی نوربرت وینر
 ۲۰۲ تاریخچه قضیه استوکس ویکتور کاتس
 ۲۰۹ سموتل مغربی عادل انیوبا
 ۲۱۲ صورتبندی نظم عالم: نقش ریاضیات (۳) آرتور جفی

هنر حل مسأله

- ۲۱۸ مسابقه ریاضی باتنام محمد جلوداری ممقانی

کتاب

- ۲۲۲ ریاضیات و فیزیک فریمن دایسون
 ۲۲۵ فهرست فیلمهای ریاضی موجود در ایران محمد باقری

گزارش ویژه

- ۲۲۸ ششمین کنگره بین المللی آموزش ریاضیات محمدعلی نجفی

اخبار و گزارشها

- ۲۳۳

نامه‌ها

- ۲۳۶ فهرست مطالب سال ۱

نشر ریاضی

سال ۱، شماره ۳، آذر ۱۳۶۷

مدیر مسؤول: مهدی بهزاد

● هیأت ویراستاران: غلامرضا برادران خسر و شاهی

مهدی بهزاد

یحیی تابش

محمد جلوداری ممقانی

مهدی رجبعلی پور

سیاوش شهشهبانی

سیامک کاظمی

● مشاوران: محمد مهدی ابراهیمی، شاپور اعتماد، اسماعیل بابلیان،

محمد باقری، مگردیج تومانیان، احمد حقانی، محمد هادی سفیعیها،

کریم صدیقی، علی عمیدی، امید علی کر مزاده، عبادالله محمودیان،

حسین معصومی همدانی، اسدالله منجمی، رضا منصوری،

منوچهر میثاقیان، محمدعلی نجفی، منوچهر وصال

● مسؤول فنی: نادر کثیری

● طراح و صفحه‌آرا: آزاده اصغری

● ناظر چاپ: علی صادقی

با همکاری لاینوترون مرکز نشر دانشگاهی

لینوگرافی، چاپ، و صحافی: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

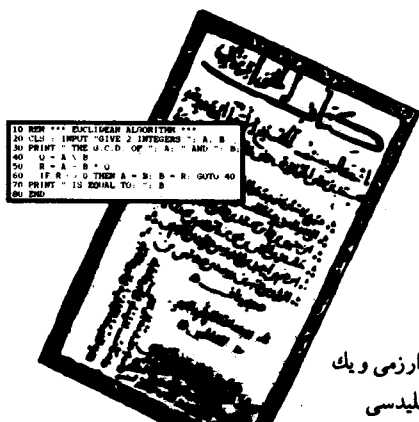
روی جلد

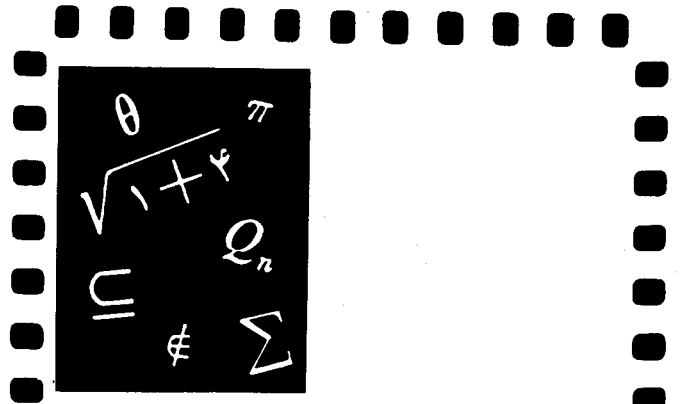
صفحه اول کتاب الجبر والمقابلته خوارزمی و یک

برنامه کامپیوتری برای الگوریتم اقلیدسی

ر. ک. "الگوریتم در ریاضیات جدید و علم

کامپیوتر"

فهرست فیلمهای ریاضی موجود در ایران

- صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، شبکه اول
 ۱. اشکال هندسی. (فیلم کارتون) / صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، ۶۱-۱۳۶۵
 ۳. حلقه، ۳۱ دقیقه، با صدا، رنگی، ۱۶ میلی متری، زبان: فارسی.
- وزارت آموزش و پرورش، دفتر پژوهش امور هنری و نمونه سازی
 ۲. درس حساب. (فیلم) / یوگسلاوی
 ۱. حلقه، ۲۵ دقیقه، بی صدا، رنگی.
 ۳. مقاطع و مخروطات. (فیلم) / مجارستان
 ۱. حلقه، ۲۵ دقیقه، با صدا، سیاه و سفید، زبان: آلمانی.
 ۴. هندسه. (فیلم) / فرانسه
 ۱. حلقه، ۵ دقیقه، با صدا، سیاه و سفید، زبان: فرانسه.
 ۵. هندسه، جدول، اعداد، و نمودار. (اسلاید)
 - ۱۳ اسلاید.
- وزارت آموزش و پرورش، مجتمع آموزش فنی و حرفه‌ای شهید محمد منتظری، مشهد
 ۶. دنیای ریاضیات والت دیسنی. (ویدئو)
 - ۲۵ دقیقه، با صدا، رنگی، زبان: دوبله به فارسی.
- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه تربیت معلم
 ۷. بخشهای مخروطی. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۸. برها و گوشه‌های مثلث. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۹. برخی از چهار ضلعیها. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۱۰. خطوط و شکلها. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۱۱. دایره‌ها و نقطه‌ها. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۱۲. ریاضیات - اعداد در زندگی ما. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۱۳. ریاضیات - افسون يك شمارگر. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۱۴. ریاضیات - اندازه گیری. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۱۵. ریاضیات - ایجاد معادله عمومی دایره. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۱۶. ریاضیات - پیشگویی از راه نمونه برداری. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۱۷. ریاضیات - عملیات حساب - کامپیوتورها. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۱۸. ریاضیات - کشف اعداد. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، ۱۶ میلی متری.
 ۱۹. ریاضیات - مقدمه‌ای بر واحدهای اندازه گیری. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، با صدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
 ۲۰. ریاضیات - نمودارهای معادلات خطی. (فیلم)
 ۱. حلقه، ۱۵ دقیقه، ۱۶ میلی متری.

آنچه در زیر می‌آید، فهرستی است از فیلمها، نوارهای ویدئو و اسلایدهای مربوط به شاخه‌ها و سطوح مختلف ریاضیات که در مراکز آموزشی و پژوهشی و فرهنگی کشور نگهداری می‌شود.

این عناوین و اطلاعات مربوط به آنها، از کتابی که اخیراً از سوی "مرکز اسناد و مدارک علمی ایران" تحت عنوان فهرست فیلمها و اسلایدهای علمی موجود در مراکز آموزشی و پژوهشی کشور (قسمت اول) منتشر شده، استخراج شده است.

امید است مجامع و سازمانهای ذیربط امکان دیدار این فیلمها را برای تعداد هرچه بیشتری از علاقه‌مندان فراهم کنند و مثلاً همزمان با برگزاری سمینارها و کنفرانسهای ریاضی، و در مدارس و اردوهای آموزشی و در فرصتها و مکانهای مناسب دیگر، آنها را به نمایش بگذارند. در این فهرست، عناوین را عیناً از روی منبع نامبرده آورده‌ایم که ممکن است در بعضی موارد منطبق بر اصطلاحات رایج یا ترجمه دقیق عناوین اصلی نباشند.

البته، در زمینه ریاضی فیلمهای مفید فراوانی در کشورهای خارجی وجود دارد که شایسته است مؤسسات علمی و فرهنگی کشور آنها را وارد کنند و در معرض دید علاقه‌مندان قرار دهند. فهرستی از گزیده این فیلمها که تهیه آنها به افراد و مؤسسات ذیربط توصیه می‌شود، در یکی از شماره‌های بعدی مجله خواهد آمد.

۲۱. عملیات حساب - احتمالات صفر و یک. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۲۲. عملیات حساب - انجام دادن و بی اثر کردن در ریاضیات. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۲۳. عملیات حساب - ریاضیات مدون - جملات عددی. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۲۴. عملیات حساب - عمل جمع برای به دست آوردن هفت. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۲۵. عملیات حساب - کمتر و زیادت. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۲۶. عملیات ریاضی - ریاضیات مدون - خط عددی. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۲۷. عملیات ریاضی - همبستگیهای ریاضی. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۲۸. کودکان و ریاضیات. (فیلم)
 ۲ حلقه، ۶۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۲۹. مقدمه‌ای بر سه برها (مثلثها). (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۳۰. نظامهای عددی - اعداد بزرگ و کوچک. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۳۱. نظامهای عددی - ریاضیات مدون. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۳۲. نظامهای عددی - مجموعه‌ها، خطوط دست‌وینها. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۳۳. نظامهای عددی - نسبت؛ روشی برای مقایسه. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۳۴. هندسه - منحنیها و دایره‌ها. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
۳۵. هندسه - نقطه‌ها، زاویه‌ها، خط‌ها. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۰ دقیقه، باصدا، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه شهید بهشتی، کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد
۳۶. احتمالات. (ویدئو)
۳۷. اعداد مختلط. (ویدئو)
۳۸. بردارها. (ویدئو)
۳۹. حد و پیوستگی. (ویدئو)
۴۰. دنباله‌ها. (ویدئو)
۴۱. رابطه و تابع. (ویدئو)
۴۲. سریها. (ویدئو)
۴۳. مجموعه و اعداد حقیقی. (ویدئو)
۴۴. محاسبه سطح زهره‌زنی و انتگرال. (ویدئو)
۴۵. مشتق و مشتق‌پذیری. (ویدئو)
۴۶. معادلات دیفرانسیل. (ویدئو)
۴۷. هندسه تحلیلی. (ویدئو)
- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه شیراز، دانشکده مهندسی
۴۸. کاربرد ریاضیات مقدماتی در علوم و تکنولوژی - قسمت اول: کمانه.
- ۱ حلقه، ۳۰ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: انگلیسی.
۴۹. مکانیک و ریاضیات عملی - مطالعه اجتماعات در ترمز. (فیلم) / آمریکا
 ۱ حلقه، ۳۰ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: انگلیسی.
- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه صنعتی اصفهان
۵۰. ریاضی - ددصد. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۱۱ دقیقه، باصدا، رنگی، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه کرمان
۵۱. ریاضیات. (ویدئو)
 ۲ کاست، ۴۰ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده علوم
۵۲. خط‌کش محاسبه - اعداد دو رقمی. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۳ دقیقه، بی صدا، رنگی، سوپر ۸ میلی متری کاست.
۵۳. خط‌کش محاسبه - تقسیم مقیاسهای سی.دی.ج. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۳ دقیقه، بی صدا، رنگی، سوپر ۸ میلی متری کاست.
۵۴. خط‌کش محاسبه - چگونه کار کنیم. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۳ دقیقه، بی صدا، رنگی، سوپر ۸ میلی متری کاست.
۵۵. خط‌کش محاسبه - خواندن و دست گرفتن. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۳ دقیقه، بی صدا، رنگی، سوپر ۸ میلی متری کاست.
۵۶. خط‌کش محاسبه - مربع، مکعب و جذ. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۳ دقیقه، بی صدا، رنگی، سوپر ۸ میلی متری کاست.
۵۷. خط‌کش محاسبه - مقیاس سی.دی.ج. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۳ دقیقه، بی صدا، رنگی، سوپر ۸ میلی متری کاست.
۵۸. دستگاه مختصات دودانی. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۳ دقیقه، بی صدا، رنگی، سوپر ۸ میلی متری کاست.
۵۹. دستگاههای محدود مختصات دودانی. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۳ دقیقه، بی صدا، رنگی، سوپر ۸ میلی متری کاست.
۶۰. شتاب یک سری. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۳ دقیقه، بی صدا، رنگی، سوپر ۸ میلی متری کاست.
۶۱. نمایش برداری میدان. (فیلم)
 ۲ حلقه، ۶ دقیقه، بی صدا، رنگی، سوپر ۸ میلی متری کاست.
- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده علوم تربیتی
۶۲. آمار در یک نگاه. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۲۷ دقیقه، باصدا، رنگی، ۱۶ میلی متری، زبان: انگلیسی.
- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه علامه طباطبائی
۶۳. احتمالات. (فیلم)
 ۱ حلقه، ۲۷ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۶۴. احتمالات - ریاضیات. (فیلم)
 ۲ حلقه، ۲۳ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: انگلیسی، دوبله به فارسی.
۶۵. اعداد مختلط. (فیلم) / ۱۳۵۵
 ۱ حلقه، ۲۸ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۶۶. بردارها - ریاضیات. (فیلم)

- ۱ حلقه، ۳۲ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه فنی و مهندسی
۷۷. آشنایی با لگاریتم. (فیلم استریپ)
۴۵ حلقه، سیاه و سفید.
۷۸. آشنایی با نمودار - مقیاسات قابل جمع. (فیلم استریپ)
۳۴ حلقه، سیاه و سفید.
۷۹. آشنایی با نمودار - مقیاس قابل ضرب. (فیلم استریپ)
۲۶ حلقه، سیاه و سفید.
۸۰. خط صاف و سطح هموار. (فیلم استریپ)
۳۱ حلقه، سیاه و سفید.
۸۱. خطکش محاسبه - آشناسازی. (فیلم استریپ)
۳۵ حلقه، سیاه و سفید.
۸۲. خطکش محاسبه - تمریناتی برای خواندن خطکش. (فیلم استریپ)
۳۱ حلقه، سیاه و سفید.
۸۳. فرمولهای جمع. (فیلم استریپ)
۴۰ حلقه، سیاه و سفید.
۸۴. مثلث: سینوس و کسینوس زاویه ۰ تا ۹۰ درجه. (فیلم)
۳ دقیقه، بی صدا، ۸ میلی متری کاست.
- ۱ حلقه، ۲۸ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۶۷. حد - ریاضیات. (اسلاید)
۲۷ اسلاید، رنگی.
۶۸. حد و پیوستگی. (فیلم)
۱ حلقه، ۲۸ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۶۹. دنباله‌ها - ریاضی. (فیلم)
۱۰ حلقه، ۲۴ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۷۰. رابطه و تابع - ریاضی. (فیلم)
۱ حلقه، ۲۳ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۷۱. سریها در ریاضیات. (فیلم)
۱ حلقه، ۳۰ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۷۲. مجموعه‌ها و اعداد. (فیلم)
۱ حلقه، ۳۰ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۷۳. محاسبه سطح زیرمنحنی و انتگرال. (فیلم)
۱ حلقه، ۲۶ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۷۴. مشتق و مشتق‌پذیری. (فیلم)
۱ حلقه، ۳۰ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۷۵. معادلات دیفرانسیل. (فیلم)
۱ حلقه، ۳۰ دقیقه، باصدا، رنگی، زبان: فارسی.
۷۶. هندسه تحلیلی. (فیلم)

تنظیم از محمد باقری

هیلبرت دانشجویی داشت که روزی، دیگر در کلاس او حاضر نشد. وقتی به هیلبرت گفتند که آن جوان ریاضیات را رها کرده تا شاعر شود، گفت: هیچ وقت فکر نمی‌کردم چنان تخیلی داشته باشد که ریاضیدان شود.

اگر ایده‌ای را فقط یک بار بتوان به کار برد، شگرد است؛ بیش از یکبار، تبدیل به روش می‌شود.

جورج پولیا